

МОНОПОЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ЧИНОВНИКА ЯК ЧИННИК ВИНИКНЕННЯ КОРУПЦІЇ

Абрамов Ф.В.

Національний технічний університет „ХПІ”, м. Харків

Монополія чиновника щодо вирішення питань, які лежать в межах його повноважень часто розглядається деякими дослідниками як одна з основних причин виникнення корупції. Так, наприклад, Р. Клитгаард пропонує наступну "формулу корупції" [1]:

корупція=монополія+свобода прийняття рішень - підзвітність.

Далі нашою метою буде визначення меж монополії чиновника на вирішення питань, що входять в коло його повноважень.

Слід зауважити, що чиновник не є ізольованою особою, що діє виключно на свій власний розсуд. Окремий чиновник є лише складовим елементом адміністративної системи держави, що має певну ієрархічну структуру, яка налічує декілька рівнів, кожен з яких складається з чиновників, що мають однакові повноваження. Тому повноваження чиновника слід розглядати виключно в контексті ієрархічної структури адміністративної системи, що склалася в державі.

Можна виділити три головні чинники, що обмежують монополію чиновника на вирішення питань, що знаходяться в межах його повноважень.

По-перше, у багатьох випадках чиновники, що обіймають в ієрархічній структурі посади одного рівня мають й однакові повноваження, внаслідок чого, зіткнувшись з неправомірними діями одного чиновника, клієнт може звернутися до іншого чиновника.

По-друге, навіть у тих випадках коли звернення до іншого чиновника, що знаходиться на одному ієрархічному рівні з попереднім чиновником неможливе, клієнт може оскаржити дії чиновника звернувшись до чиновника більш високого рівня.

По-третє, клієнт може звернутися зі скаргою до відповідної контролюючої установи, якщо попередні скарги залишилися без уваги. Внаслідок цього, у клієнта, що звертається до чиновника існує декілька альтернативних варіантів розв'язання проблеми.

Відповідно до вище викладеного можна зробити висновок, що монополія чиновника на вирішення питань, що входять в коло його повноважень суттєво обмежена ієрархічною структурою адміністративної системи держави і, відповідно, не може розглядатися як причина виникнення корупції.

Література.

1. http://www.icgg.org/downloads/contribution02_klitgaard.pdf